

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-08781/2013-ERU

V Ostravě dne 5. srpna 2013

Číslo jednací: 08781-7/2013-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. KO-08781/2013-ERU zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 5. července 2013 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, kterým je společnost **HORKON s.r.o.**, se sídlem Jistebník 377, PSČ: 742 82, IČ: 268 64 070, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost HORKON s.r.o., se sídlem Jistebník 377, PSČ: 742 82, IČ: 268 64 070, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 5. října 2012 v Opavě, na ulici Jánská u domu č. p. 38, v souvislosti s realizací stavby „Silnice II/464 rekonstrukce ulice Jánské a Bílovecké v Opavě“ v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce, při kterých došlo prostřednictvím strojního mechanismu k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225, a tím k ohrožení spolehlivosti a bezpečnosti jeho provozu, dopustil spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

II. Dle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti HORKON s.r.o., se sídlem Jistebník 377, PSČ: 742 82, IČ: 268 64 070, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) téhož zákona ukládá **pokuta ve výši 45 000 Kč** (slovy: čtyřicet pět tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 09613.

III. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti HORKON s.r.o., se sídlem Jistebník 377, PSČ: 742 82, IČ: 268 64 070, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 096131.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 5. července 2013 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností HORKON s.r.o., se sídlem Jistebník 377, PSČ: 742 82, IČ: 268 64 070 (dále jen „účastník řízení“), ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 5. října 2012 v Opavě, na ulici Jánská u domu č. p. 38, v souvislosti s realizací stavby „Silnice II/464 rekonstrukce ulice Jánské a Bílovecké v Opavě“ v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce, při kterých došlo prostřednictvím strojního mechanismu k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225 a tím k ohrožení spolehlivosti a bezpečnosti jeho provozu.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly zahájené dne 7. března 2013 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola byla provedena na základě pověření Úřadu č. j. 02379-2/2013-ERU ze dne 6. března 2013, vydaného ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. V rámci kontroly bylo provedeno dne 9. dubna 2013 místní šetření a byl z něho pořízen záznam vedený pod č. j. 02379-5/2013-ERU. Při provedeném šetření byly účastníkem řízení Úřadu předány podklady, které kontrolní orgán požadoval při zahájení kontroly.

II. Kontrolní zjištění

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 5. října 2012 v Opavě, na ulici Jánská u domu č. p. 38, v souvislosti s realizací stavby „Silnice II/464 rekonstrukce ulice Jánské a Bílovecké v Opavě“ v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce, při kterých došlo prostřednictvím strojního mechanismu k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší.

Na stavbu „Silnice II/464 rekonstrukce ulice Jánské a Bílovecké v Opavě“ bylo Magistrátem města Opavy, odbor dopravy vydáno stavební povolení č. j. [REDAKCE] ze dne 30. března 2009 s nabytím právní moci dne 4. května 2009.

Při kontrole bylo dále zjištěno, že vzájemné vztahy mezi objednatelem, společností Miroslav Raška – vodovody a kanalizace s.r.o., a účastníkem řízení jako zhotovitelem byly upraveny smlouvou o dílo č. [REDAKCE] ze dne 2. března 2012. Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení prokazatelně známa z příslušné projektové dokumentace. Povinnost vytýčení plynárenského zařízení pak byla zakotvena v bodě 7. a 8. protokolu o předání a převzetí staveniště ze dne 2. března 2012.

Přesné vytýčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo prostřednictvím spol. RWE Distribuční služby, s.r.o. v zájmovém území stavby zaměřeno radiodetektořem a následně vyznačeno barvou, jak vyplývá z protokolu o vytýčení plynárenského zařízení ze dne 27. února 2012 ke stanovisku č. j. [REDAKCE]. Platnost tohoto protokolu však byla pouze dva měsíce od vydání, a proto byl v době poškození plynárenského zařízení již neplatný.

Zároveň bylo zjištěno, že dne 5. října 2012 v Opavě, na ulici Jánská u domu č. p. 38, došlo při provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225. K samotnému poškození středotlakého plynovodu došlo při strojním výkopu lžící bagru typ Neuson 9503. O poškození plynárenského zařízení byl proveden zápis do stavebního deníku - denní záznamy stavby list č. [REDAKCE]. Veškeré zemní práce v místě poškození plynárenského zařízení prováděl účastník řízení. Zemní práce v ochranném pásmu plynárenského zařízení (tedy v místě poškození středotlakého plynovodu) bez platného vytýčení polohy plynárenského zařízení v terénu, prováděl účastník řízení za pomoci strojního mechanismu, tudíž nevynaložil veškeré úsilí k tomu, aby k ohrožení zařízení plynárenské distribuční soustavy, jeho bezpečnosti a spolehlivosti provozu nedošlo.

Vzniklé poškození středotlakého plynovodu bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, společnosti SMP Net, s.r.o., který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození zařízení distribuční soustavy došlo dle dokumentace správce plynovodní sítě (tj. protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a protokol o úniku plynu do ovzduší) k úniku plynu

v objemu 258 m³ za dobu jeho trvání v délce 30 minut. V důsledku poškození zařízení distribuční soustavy došlo k přerušení dodávky zemního plynu 15 odběratelům. Veškeré náklady spojené s opravou středotlakého plynovodu a únikem zemního plynu uhradil účastník řízení bezzbytku.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu sp. zn. KO-02379/2013-ERU a jsou uvedeny také v protokolu č. K009713 o výsledku kontroly ze dne 13. května 2013, se kterým byl jednatel účastníka řízení, pan [REDAKCE], dne 24. května 2013 prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k protokolu o výsledku kontroly

Účastník řízení se k protokolu č. K009713 nikterak nevyjádřil ani nevznesl námitky k průběhu kontroly či jejím závěrům.

IV. Průběh správního řízení

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 08781-1/2013-ERU dne 5. července 2013 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení tohoto práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení ani nenavrl žádné další důkazy.

Správní orgán převzal do správního spisu dne 18. července 2013 kontrolní spis, sp. zn. KO-02379/2013-ERU, o čemž vyhotovil záznam o vložení do spisu č. j. 08781-3/2013-ERU. Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z kontrolního spisu za zcela dostačující a sám z moci úřední další dokazování v průběhu správního řízení nedoplňl.

Dne 22. července 2013 provedl správní orgán dokazování mimo ústní jednání, o čemž sepsal protokol č. j. 08781-5/2013-ERU. O této skutečnosti byl účastník řízení s dostatečným předstihem dne 18. července 2013 vyrozuměn oznámením o dokazování č. j. 08781-4/2013-ERU zaslaným téhož dne. Dokazování proběhlo tak, že se oprávněná úřední osoba seznámila s listinami obsaženými ve spisu.

Dne 22. července 2013 zaslal správní orgán účastníku řízení oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. 08781-6/2013-ERU, které mu bylo doručeno 24. července 2013. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí

ke všem podkladům rozhodnutí. Účastník řízení této možnosti nevyužil a žádné vyjádření k podkladům rozhodnutí nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení, s ohledem na to, že se účastník řízení nevyjádřil k podkladům řízení ani nenavrhł provedení dalších důkazů a nečinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu věci

Účastník řízení prováděl dne 5. října 2012 v Opavě, na ulici Jánská u domu č. p. 38, v souvislosti s realizací stavby „Silnice II/464 rekonstrukce ulice Jánské a Bílovecké v Opavě“ v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce, při kterých došlo prostřednictvím strojního mechanismu k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší.

Na stavbu „Silnice II/464 rekonstrukce ulice Jánské a Bílovecké v Opavě“ bylo Magistrátem města Opavy, odbor dopravy, vydáno stavební povolení č. j. [REDAKCE] ze dne 30. března 2009 s nabytím právní moci dne 4. května 2009.

Vzájemné vztahy mezi objednatelem, společností Miroslav Raška – vodovody a kanalizace s.r.o., a účastníkem řízení jako zhotovitelem byly upraveny smlouvou o dílo č. 24/2012 ze dne 2. března 2012. Vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení prokazatelně známa z příslušné projektové dokumentace na stavbu „Silnice II/464 rekonstrukce ulice Jánské a Bílovecké v Opavě“. Povinnost vytýčení plynárenského zařízení pak byla zakotvena v bodě 7. a 8. protokolu o předání a převzetí staveniště ze dne 2. března 2012.

Přesné vytýčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo prostřednictvím spol. RWE Distribuční služby, s.r.o. v zájmovém území stavby provedeno radiodetektořem a následně vyznačeno barvou, jak vyplývá z protokolu o vytýčení plynárenského zařízení ze dne 27. února 2012 ke stanovisku č. j. [REDAKCE] Platnost tohoto protokolu však byla pouze dva měsíce od vydání, a proto byl v době poškození plynárenského zařízení již neplatný.

Dne 5. října 2012 v Opavě, na ulici Jánská u domu č. p. 38, došlo při provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225. K samotnému poškození středotlakého plynovodu došlo při strojním výkopu lžící bagru typ Neuson 9503. O poškození plynárenského zařízení byl proveden zápis do

stavebního deníku - denní záznamy stavby list č. [REDAKCE]. Veškeré zemní práce v místě poškození plynárenského zařízení prováděl účastník řízení. Zemní práce realizované v ochranném pásmu plynárenského zařízení (tedy v místě poškození středotlakého plynovodu) bez platného vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu, prováděl účastník řízení za pomoci strojního mechanismu.

Vzniklé poškození středotlakého plynovodu bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, společnosti SMP Net, s.r.o., který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození zařízení distribuční soustavy došlo dle dokumentace správce plynovodní sítě (tj. protokol o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] a protokol o úniku plynu do ovzduší) k úniku plynu v objemu 258 m³ za dobu jeho trvání v délce 30 minut. V důsledku poškození zařízení distribuční soustavy došlo k přerušení dodávky zemního plynu 15 odběratelům. Veškeré náklady spojené s opravou středotlakého plynovodu a únikem zemního plynu uhradil účastník řízení bezzbytku.

VI. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného v ust. § 68 odst. 3 téhož zákona.

Z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona přitom vyplývá, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Toto ustanovení stanoví skutkovou podstatu správního deliktu ohrožovacího.

Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně navíc ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Uvedené ustanovení tak představuje též kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu a to tak, aby nedošlo k jeho narušení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činností v ochranném pásmu či mimo něj), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil.

V daném případě tak není pochyb o tom, že to byl účastník řízení, který prováděl zemní práce prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225.

Správní orgán se tak při posuzování správního deliktu účastníka řízení mimo jiné zabýval skutkovým průběhem jeho jednání (tedy zejména, zda činnost prováděl v ochranném pásmu a zda věděl, že činnost, kterou provádí, podléhá omezení ve smyslu energetického zákona), dále pak mimo jiné otázkou, zda účastník řízení prováděl zemní práce s maximální opatrností.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Tím, že účastník řízení prováděl dne 5. října 2012 v Opavě, na ulici Jánská u domu č. p. 38, v souvislosti s realizací stavby „Silnice II/464 rekonstrukce ulice Jánské a Bílovecké v Opavě“ zemní práce, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225, postupoval tak v rozporu s dikcí ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 258 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut) a k přerušení dodávky zemního plynu 15 odběratelům.

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl svou činnost v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středotlakého plynovodu. Ochranné pásmo jako takové přitom vzniká dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo souhlasu s umístěním stavby, přičemž pokud není podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu. Tím, že účastník řízení svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že svou činnost prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán v rámci řízení rovněž prokázal, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení známa z protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 2. března 2012 a příslušné projektové dokumentace. Účastník řízení si tak měl být vědom, že se při provádění této činnosti nachází v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a má tedy povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Přesto takto nepostupoval.

K samotnému poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225 došlo při provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu, při kterých došlo k poškození tohoto plynovodu v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Ust. § 68 energetického zákona zakazuje v ochranném pásmu plynárenského zařízení provádět činnosti, které by mohly ve svých důsledcích ohrozit tato zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Tento kategorický zákaz je tedy legislativně upraven z důvodu ochrany plynárenských zařízení, kolem kterých se ochranné pásmo nachází. Smyslem uvedeného ustanovení tak nemůže být pouze zákaz činností obecně nebezpečných, ale všech činností, které by toto zařízení mohly ohrozit, tj. i běžných činností prováděných tak, že k ohrožení plynárenského zařízení dojde. Je tedy nezbytné provádět veškeré pracovní činnosti v ochranném pásmu plynárenského zařízení tak, aby nedošlo k jeho aktivnímu či pasivnímu zasažení. Provádění zemních prací prostřednictvím strojního mechanismu v místě, kde se nachází ochranné pásmo zařízení plynárenské soustavy, takovouto činností nepochybně je. Způsob jak naplnit porušení tohoto zákazu energetický zákon nestanoví, činí však adresáta právní normy plně odpovědného za výsledek. Nadto správní orgán uvádí, že postup účastníka řízení v posuzovaném případě přitom nelze chápat jako bdělý postup ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá energetického zákona.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit plynárenské zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 258 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut). Svým jednáním tak ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného plynárenského zařízení.

Správní orgán zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 5. října 2012 v Opavě, na ulici Jánská u domu č. p. 38, v souvislosti s realizací stavby „Silnice II/464 rekonstrukce ulice Jánské a Bílovecké v Opavě“ v ochranném pásmu plynárenského zařízení zemní práce, při kterých došlo prostřednictvím strojního mechanismu k poškození středotlakého plynovodu IPE DN 225 a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní orgán tak má na základě výše uvedeného za prokázané, že byly naplněny formální znaky deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. V této souvislosti se správní orgán nicméně musel zabývat také otázkou naplnění materiální stránky uvedeného deliktu.

Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. května 2007 sp. zn. 8 As 17/2007-135 vyplývá, že pro trestnost jednání musí být naplněna i materiální stránka deliktu. Upravují-

li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro správní delikty. Podstatou správních deliktů je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty deliktu, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako správní delikt, musí být kromě formálních znaků deliktního jednání naplněna i materiální stránka deliktu a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti ve vztahu k porušené povinnosti, stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Na těchto závěrech nemůže ničeho změnit skutečnost, že zákony upravující správní delikty *stricto sensu* materiální stránku deliktu neupravují (na rozdíl od právní úpravy trestných činů a přestupků - srov. § 3 odst. 1 trestního zákona a § 2 odst. 1 zákona o přestupcích). Materiální stránka protiprávního jednání se tak i v případě správních deliktů musí projevit nejen při stanovení výše sankce, ale již při posuzování trestnosti právně závadného jednání. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě, kdy účastník řízení poškodil středotlaký plynovod IPE DN 225, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší v množství 258 m³ s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut a k přerušení dodávky zemního plynu patnácti odběratelům, došlo k naplnění materiální stránky trestnosti uvedeného správního deliktu, neboť byl narušen zájem společnosti na nepřetržitém provozu plynárenského zařízení a zájem na ochraně života, zdraví, bezpečnosti nebo majetku osob, který byl daným jednáním ohrožen.

Tímto svým jednáním se účastník řízení dopustil spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

VII. Uložení pokuty

Správní orgán se nejprve zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Například pokud by zemní práce byly prováděny ručně s maximální opatrností. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Úřad proto přistoupil k uložení pokuty v takové výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení zahájeném dne 5. července 2013 v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě Úřad přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě účastníka řízení.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské distribuční soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Způsob, jak naplnit toto ustanovení zákona, sám energetický zákon účastníku řízení neurčuje, činí jej však plně odpovědným za výsledek. Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se a posuzovat subjektivní stránku věci, je nutno přihlídnout ke skutečnosti, že úmyslem účastníka řízení zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

Správní orgán má za to, že účastník řízení nevyložil veškeré úsilí, které bylo v přímé souvislosti se způsobem prováděné činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy požadováno a ne zvolil pro tuto činnost takový stupeň obezřetnosti a míru opatrnosti, aby k poškození středotlakého plynárenského zařízení nedošlo. Tuto skutečnost vnímá správní orgán jako přitěžující, neboť pokud by si účastník řízení počínal bděle, k narušení plynárenského zařízení nemuselo nezbytně dojít. Vzhledem k tomu, že účastník řízení vykonával zemní práce v ochranném území za pomoci strojního mechanismu, nelze předpokládat, že při této činnosti postupoval s maximální opatrností.

Porušení povinnosti vyplývající z ust. § 68 odst. 3 energetického považuje správní orgán za závažné, a to z důvodu účelu dotčené právní normy. Správní orgán zastává názor, že poškozením plynárenského zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost plynárenské soustavy jako takové. Především se jedná o možný únik plynu do ovzduší, možné přerušování dodávky konečným zákazníkům a také možnost, že nedodržením stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat.

Správní orgán posuzoval také otázku způsobu spáchání správního deliktu. Zejména

bylo při posuzování těchto skutečností přihlédnuto k faktu, že zemní práce byly prováděny v ochranném pásmu prostřednictvím strojní mechanizace a zároveň k faktu, že před započítím stavebních prací sice bylo správcem plynárenského zařízení vydáno vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby a bylo provedeno přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu, nicméně v době poškození plynárenského zařízení již nebyl protokol o vytyčení plynárenského zařízení platný. Účastník řízení tak postupoval v rozporu se zákonnou povinností počínat si takovým způsobem, aby nedošlo k ohrožení plynárenského zařízení, k čemuž správní orgán přihlédl jako k přitěžující okolnosti.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k následkům spáchaného správního deliktu, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušení dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytykáno, že poškodil středotlaký plynovod IPE DN 225, přičemž došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v množství 258 m³ s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 30 minut a k přerušení dodávky zemního plynu patnácti odběratelům. Tyto údaje vypovídají o nižší energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti přihlédl při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. Při poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání po dobu 30 minut. Tuto skutečnost nemohl však účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlédnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno též zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je třeba uvést, že s ním bylo ze strany Úřadu v roce 2012 vedeno správní řízení o uložení pokuty za porušení ustanovení § 46 odst. 8 písm. c) a ust. § 46 odst. 12 energetického zákona sp. zn. [REDAKCE], v rámci kterého mu byla pravomocně uložena pokuta ve výši [REDAKCE] Kč. Lze tak říci, že účastník řízení porušil ustanovení tohoto právního předpisu opakovaně, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako přitěžující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní,

a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

V neposlední řadě tak správní orgán přihlédl právě k osobě účastníka řízení a jeho majetkovým poměrům. Vzhledem ke skutečnosti, že účastník řízení je právnickou osobou zapsanou v obchodním rejstříku, vycházel Úřad při stanovení výše pokuty ze sbírky listin vedené v obchodním rejstříku. Z výkazu zisku a ztráty za rok 2011 vyplývá, že účastník řízení ve vybraném účetním období vykázal výsledek hospodaření před zdaněním ve výši [REDAKCE] Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření vykázal ve výši [REDAKCE] Kč. Účastník řízení dosáhl v tomto období tržeb za výkony ve výši [REDAKCE] Kč. S ohledem na tyto údaje je zřejmé, že uložená pokuta nemůže být považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Dle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké svědčí účastníku řízení, zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře rušitele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele (účastníka řízení), že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro účastníka řízení odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.

Likvidační pokuta ve vztahu k podnikajícím osobám je dle judikatury taková, která je způsobilá pachateli sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží. O zjevně nepřiměřenou výši sankce nejde v případě, kdy pokuta byla uložena těsně nad spodní hranicí zákonného rozmezí. Rovněž je nutno přihlédnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Správní orgán taktéž rozhodl v souladu se zásadou uvedenou v ust. § 2 odst. 4 správního řádu, kdy má povinnost dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Pokuta v uložené výši tak odpovídá rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 45 000 Kč, a to za spáchání správního deliktu podle energetického zákona. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

otisk úředního razítka

Mgr. Jan Vašek v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly

